

بررسی نقش و ساختار انگیزش در یادگیری زبان خارجی بر اساس مدل پردازش اطلاعات (مطالعه موردی شرکت پایانه‌های نفتی ایران)^۱

حسین قربانی*

دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش بزرگسالان دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، ایران

رضوان حکیم‌زاده**

استادیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، ایران

محمودرضا گشمردی***

استادیار آموزش زبان فرانسه دانشکده زبان‌های خارجی دانشگاه اصفهان، ایران

(تاریخ دریافت: ۹۱/۱۰/۱۸، تاریخ تصویب: ۹۲/۲/۷)

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، بررسی نقش و ساختار انگیزش در یادگیری زبان خارجی، در راستای معرفی مدل پردازش اطلاعات به عنوان رویکرد و مقیاسی نو در سنجش انگیزش زبان خارجی است. به این منظور ۲۵۰ تن از کارکنان شرکت‌کننده در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی در شرکت پایانه‌های نفتی ایران که با استفاده از جدول نمونه‌گیری مورگان و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده بودند، به پرسش‌نامه محقق‌ساخته که بر اساس مدل برگرفته تدوین شده بود، پاسخ دادند. در این پژوهش، برای روایی آزمون از روایی محتوایی، برای پایایی از آلفای کرونباخ، و برای تحلیل داده‌ها از آزمون تی تک‌نمونه‌ای استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد؛ مقدار تی به دست آمده برای مراحل سه‌گانه مدل پردازش اطلاعات معنی‌دار است. طبق یافته‌های این تحقیق، شرکت‌کنندگان در مرحله درون‌داد از سطح انگیزش بالا، در مرحله پردازش مرکزی از سطح انگیزشی متوسط، و در مرحله برون‌داد از انگیزش کمی در یادگیری زبان خارجی برخوردار بوده‌اند.

واژه‌های کلیدی: انگیزش، مدل پردازش اطلاعات، یادگیری زبان خارجی، درون‌داد، پردازش مرکزی، برون‌داد.

۱- این تحقیق با حمایت شرکت پایانه‌های نفتی ایران صورت گرفته است.

* تلفن: ۰۲۱-۸۸۲۸۸۶۰۴، دورنگار: ۰۲۱-۸۸۲۸۸۶۰۴، E-mail: ghorbani37@ut.ac.ir

** تلفن: ۰۲۱-۸۸۲۸۸۶۰۴، دورنگار: ۰۲۱-۸۸۲۸۸۶۰۴، E-mail: hakimzadeh@ut.ac.ir

*** تلفن: ۰۳۱۱-۶۶۸۷۳۹۱، دورنگار: ۰۳۱۱-۶۶۸۷۳۹۱، E-mail: gashmardi@hotmail.com

مقدمه

امروزه انگیزش به طور فزاینده‌ای توسط معلمان و محققان به عنوان یکی از عوامل کلیدی تأثیرگذار در سرعت و موفقیت در یادگیری زبان خارجی/دوم پذیرفته شده است. انگیزش در ابتدا به عنوان نیروی محرکه برای ایجاد یادگیری و بعد از آن در راستای نیرویی پیش‌برنده، در فرایند یادگیری طولانی‌مدت و خسته‌کننده زبان عمل می‌کند، در واقع همگی عوامل دخیل در یادگیری زبان خارجی/دوم، متضمن حدی از انگیزش است (دورنی ۱۱۷). در سه دهه گذشته، انگیزش زمینه اصلی تحقیقات تجربی و نظری در حیطه یادگیری زبان خارجی بوده است (ورزی ۵۵). با وجود موقعیت تثبیت شده نقش انگیزش در یادگیری زبان، در ارائه تعریف دقیقی از آن، توافق کاملی وجود ندارد و محققان هنوز هم بر اجزاء و نقش‌های متفاوت فردی، موقعیتی، اجتماعی، فرهنگی و شناختی انگیزش توافق ندارند (فاریس ۱). برای مثال، گاردنر انگیزش را هم‌آمیزی از تلاش، به همراه کشش بردستیابی به اهداف یادگیری زبان، افزون بر نگرش مطلوب در یادگیری زبان تعریف می‌کند (گاردنر ۱۰). هرویتز نیز انگیزش را به عنوان احساسات فراگیران از یادگیری زبان هدف و دلایل فردی و فرهنگی عمل‌گرایانه در یادگیری زبان خارجی تعریف کرده است (آنجن ۲). با این وجود روان‌شناسان اجتماعی، به دلیل تأثیرات فرهنگی - اجتماعی برگرفته از فراگیری زبان خارجی، آغازگر تحقیقات اولیه نقش انگیزش در یادگیری زبان بوده‌اند (فاریس ۴). رایج‌ترین طبقه‌بندی در زمینه انگیزش در یادگیری زبان، مدل اجتماعی - تربیتی گاردنر است که در آن انگیزش متغیری پنهان است که از تمایل به یادگیری زبان، شدت انگیزش و نگرش به یادگیری تشکیل شده است. اما این طبقه‌بندی همه دلایلی را که برای یادگیری زبان خارجی وجود دارد، در برنمی‌گیرد. به همین دلیل پژوهشگران و محققان مدل‌های مختلفی از انگیزش یادگیری زبان خارجی را ارائه داده‌اند (شیخ الاسلامی ۸۴).

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی نقش و ساختار انگیزش در یادگیری زبان انگلیسی، بر اساس مدل پردازش اطلاعات است. در بیشتر پژوهش‌ها، به چرایی فراگیری زبان خارجی پرداخته شده است، و مهم‌تر این که از ابزار و مقیاس‌های متداول سنجش انگیزش، مانند مقیاس انگیزش درونی و بیرونی (Intrinsic and Extrinsic Motivation) دسی و رایان (۱۹۸۵) و نولز و همکاران (۲۰۰۰)، مقیاس AMTB (Attitude/Motivation Test Battery) گاردنر (۱۹۸۵)، مقیاس انگیزش دانشگاهی (Academic Motivation Scale) و مقیاس انگیزش موقعیتی (Situational Motivation Scale) والرند و همکاران (۲۰۰۰) و غیره استفاده شده است.

بسیاری از این ابزارها تنها جهت‌گیری‌های انگیزشی، اهداف و دلایل زبان‌آموزان را پیش از یادگیری زبان خارجی و دورنما یا پس‌اند آن را می‌آزماید. اما اهمیت تحقیق حاضر در کاربست مدل پردازش اطلاعات به عنوان رویکرد و ابزاری جدید در بررسی نقش و ساختار انگیزش است. این مدل، نقش انگیزش را در فرایند قبل، حین و بعد از یادگیری زبان خارجی بررسی کرده، و افزون بر چرایی، چگونگی یادگیری را نیز تشریح می‌کند و با تلفیق انگیزش درونی و بیرونی در فرایند یادگیری زبان، امکان بازشناسی مسائل و مشکلات انگیزشی فراگیران را در یک پیوستار یادگیری، از لحظه آغاز تا رسیدن به اهداف یادگیری زبان هدف، مشخص می‌کند. در این تحقیق سعی شده است، بطور مشخص به پرسش زیر پاسخ داده شود: - بر اساس مدل پردازش اطلاعات، وضعیت انگیزشی شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی، در هر یک از مراحل درون‌داد، پردازش مرکزی و برون‌داد چگونه است؟

بحث و بررسی مبانی نظری و پیشینه تحقیق انگیزش، یادگیری زبان خارجی و بزرگسالی

اهمیت و نقش انگیزش در فراگیری زبان خارجی/دوم در تحقیقات بسیاری به اثبات رسیده است. اما یکی از برجسته‌ترین محققان در زمینه فراگیری زبان خارجی رابرت گاردنر است که نقش نافذ انگیزش در یادگیری زبان خارجی را بررسی کرده است. در واقع بررسی نقش انگیزش در یادگیری زبان با مطالعه گاردنر و لامبرت در سال ۱۹۵۹ آغاز شد، بررسی آنها روی فراگیران انگلیسی‌زبانی بود که در مونترال زبان فرانسه می‌آموختند. در ادامه گاردنر به دنبال مجموعه‌ای از تحقیقات خود مدلی اجتماعی-آموزشی (Socio-educational) در فراگیری زبان خارجی با محوریت دو نوع انگیزش شامل: گرایش یکپارچه‌ساز^۱ (Integrative Orientation) و گرایش ابزاری^۲ (Instrumental Orientation) پیشنهاد داد (آگودین ۶). در ادامه دورنی علاقه‌مند به گسترش مدل انگیزش فراتر از طبقه‌بندی گاردنر و در بافت زبان خارجی شد. از نظر او ماهیت دقیق اجتماعی و ابعاد عملی انگیزش در زبان خارجی همیشه به آنچه که از طریق زبان‌ها آموخته می‌شود، بستگی دارد. مدل او شامل سطح زبان، سطح فراگیر و سطح موقعیت‌های یادگیری می‌شود (روت ۴). همچنین دسی و رایان با ارائه نظریه

۱- تمایل به فراگیری زبان برای هم‌کنشی و بازشناسی اعضای جامعه زبان خارجی.

۲- استفاده در جهت اهداف عملی فراگیران، مانند رسیدن به اهداف دانشگاهی یا پیشرفت شغلی.

خودتعیین‌کنندگی و تمایز بین انگیزش درونی و انگیزش بیرونی^۱، مبنای بسیاری از تحقیقات امروزی را در یادگیری زبان خارجی شکل دادند. برای مثال، نولز هر کدام از انگیزش‌های درونی و بیرونی را در یک پیوستار، بر اساس گستره خودگردانی فرد در یادگیری زبان، به سه نوع تقسیم کرد و نشان داد که خودگردانی بیشتر در فراگیران، انگیزش درونی بیشتری برای یادگیری ایجاد می‌کند، نیز مدل چرخه‌ای دورنی و اوتو با تأکید بر فرایندهای هدف‌گذاری، ارزیابی‌ها و راهبردهای خودتنظیمی (شناختی، فراشناختی، عاطفی و اجتماعی) فرض می‌گیرد که رابطه بین انگیزش و موفقیت خطی نیست، زیرا بازخورد مثبتی که بعد از رسیدن به اهداف فردی یا اهداف زبانی حاصل می‌شود، فرد را برای اهداف جدیدی در یادگیری زبان سوق می‌دهد (فاریس ۲۴-۱۰).

بطور کلی مفهوم انگیزش با ساختاری چندبعدی (multidimensional construct) مشخص شده است. تحقیقاتی که نقش انگیزش را در فراگیری زبان خارجی بررسی کرده‌اند بطور عمده درون سه چارچوب روانی در زمینه‌های روانشناسی اجتماعی (social psychology)، روان‌شناسی شناختی (cognitive psychology) و روان‌شناسی تربیتی (educational psychology) قرار دارند. برای مثال نظریه اسناد (Attribution theory) و نظریه اهداف (Goal theory) بر متغیرهای تأثیرگذار درون چارچوب پردازش شناختی (cognitive processing framework) تمرکز دارند. مدل‌های هم‌کنشی انگیزش که بر اساس دیدگاه‌های ساختارگرایی اجتماعی (social constructivist) توسعه یافته‌اند، بر تأثیرات زمینه‌ای و اجتماعی انگیزش در فراگیران تأکید دارند. مدل پردازش انگیزش نیز با ماهیتی پویا انگیزش را به طور جامع طی مراحل خاص توصیف می‌کند. هر چند هر کدام از نظریه‌ها با تأکید بر زمینه و پهنه خاصی نقش و ساختار انگیزش را تشریح کرده و با چالش‌هایی روبرو بوده‌اند، اما این ایده که انگیزش شاخص مرکزی سطح موفقیت در فراگیری زبان خارجی است، بدون تغییر باقی مانده است. بنابراین بررسی انگیزش به عنوان حوزه‌ای جالب و مهم محسوب می‌شود که به تحقیقات بیشتری برای درک فراگیران زبان خارجی و یادگیری آن‌ها نیازمند است (میورا ۳).

امروزه به دلیل گستره و نفوذ زبان انگلیسی در سرتاسر جهان، این زبان نه تنها به عنوان یک زبان رسمی در مقاطع مختلف تحصیلی بسیاری از کشورها تدریس و آموزش داده

۱- در جهت‌گیری درونی، خود یادگیری و فعالیت‌های آموزشی منبع رضایت‌مندی و لذت فرد محسوب می‌شود، که در جهت خواسته‌های درونی فرد است، ولی جهت‌گیری بیرونی در راستای کسب اهداف بیرونی و انگیزه‌های تجویزی و فرعی است.

می‌شود، بلکه افراد و مخاطبان بسیاری با خروج از نظام آموزش رسمی، هنوز خواهان یادگیری زبان انگلیسی‌اند. بنابراین اگرچه ممکن است خود زبان‌آموزان در نظام‌های رسمی آموزش و پرورش (مقاطع قبل از دانشگاه) با اراده و هدف در پی یادگیری زبان انگلیسی نباشند، اما با خروج از نظام‌های رسمی با مقاصد و انگیزه‌های ویژه‌ای زبان انگلیسی را فرا می‌گیرند، که این یادگیری نیز مقارن است با سنین بزرگسالی. بنابراین هنگامی که صحبت از آموزش زبان‌های خارجی به زبان‌آموزان بزرگسال می‌شود، نیاز به یک روش‌شناسی خاص و منطبق بر ویژگی‌های فراگیران بزرگسال احساس می‌شود. آندراگوژی (Andragogy) روش‌شناسی آموزش بزرگسالان را به ما ارائه می‌دهد؛ به همان گونه که پداگوژی به روش‌شناسی آموزش کودکان می‌پردازد (گشمردی، ۱۳۸۷، ۸۱). هر چند اصطلاح آندراگوژی برای اولین بار توسط مارتا اندرسن و ادوارد لیندمن به مردم ایالات متحده معرفی شد، اما این مالکوم نولز بود که در شهرت یافتن آن تأثیری چشم‌گیر داشت. به پنداشت نولز، آندراگوژی عبارت است از: هنر و علم یاری رساندن به بزرگسالان در یادگیری (نیان نایینی ۹۱). او هفت عنصر را برای عمل آندراگوژیک تشخیص داد که عبارتند از: برقراری جو فیزیکی و روانی تسهیل‌کننده در یادگیری، درگیر کردن بزرگسالان در برنامه‌درسی، درگیر کردن آن‌ها در تشخیص نیازهای یادگیری خود، ترغیب بزرگسالان در صورت‌بندی اهداف یادگیری خود، ترغیب فراگیران در تشخیص منابع در دست‌یابی به اهداف، کمک به بزرگسالان برای اجرای برنامه‌های یادگیری خود و درگیر کردن آن‌ها در ارزشیابی یادگیری خود (طالب‌زاده نوبریان ۶۰). امروزه افزون بر مطالعات تجربی، مدل‌های متعددی برای تشریح انگیزش بزرگسالان در یادگیری پیشنهاد شده است، برای مثال بر اساس مدل تحلیلی میدان نیروی میلر بین وضعیت اجتماعی-اقتصادی بزرگسالان و مشارکت در آموزش، رابطه مستقیمی وجود دارد. طبق این مدل، طبقات اجتماعی پایین‌تر به آموزش برای برآوردن نیازهای بقای خود جذب می‌شوند، در حالی که تحصیل‌کرده‌ها، یادگیری را برای رشد شخصی و خودشناسی پیگیری می‌کنند. همچنین بر اساس الگوی انتظار-ظرفیت (expectancy-valence paradigm) رابینسون، بزرگسالان در فعالیت‌های آموزشی به واسطه پیامدهای مثبت یا منفی شرکت می‌کنند. بر اساس مدل تجانس (congruence model) باشلر، یادگیری زمانی برای بزرگسالان موفقیت‌آمیز خواهد بود که ادراک فرد و محیط آموزشی با هم تطابق داشته باشند (کیم و مریام ۴۴۴). با ذکر نکات فوق، این سؤال پیش می‌آید که انگیزش بزرگسالان در یادگیری زبان خارجی چیست؟ و یا این که بزرگسالان بر اساس چه دلایلی به یادگیری یک زبان گرایش می‌یابند؟ باید گفت بزرگسالان

در یادگیری زبان خارجی با برخی از عوامل بیرونی موجد انگیزش مانند: رسیدن به کار بهتر، ارتقاء شغلی، حقوق بالاتر، به دست آوردن انواع مشوق‌ها، مهاجرت یا سفر به کشور هدف، یا عوامل درونی مانند: احساس استقلال، کیفیت زندگی، احساس پیشرفت، احساس لذت، یا ترکیبی از این عوامل، گرایش و میل به یادگیری یک زبان پیدا می‌کنند. اما با توجه به ویژگی‌های روانی- اجتماعی بزرگسالان، این قشر در صورتی برای یادگیری، انگیزش بیشتری احساس می‌کنند که ببینند فعالیت‌های یادگیری می‌تواند به آن‌ها در انجام وظایف خاص و یا مقابله با مشکلاتی که در زندگی واقعی با آن‌ها مواجه‌اند کمک کند، بنابراین آن‌ها می‌خواهند دانش، مهارت و نگرش جدید را به طور مؤثر در بافت عملی موقعیت‌های واقعی زندگی به کار گیرند (طالب‌زاده نوبریان ۳۰-۲۷). بنابراین بهترین راه برای برانگیختن یادگیرندگان بزرگسال، تقویت دلایل آن‌ها برای ثبت نام و کاهش موانعی است که برای آن‌ها وجود دارد. مری، باید آنچه بزرگسالان را وادار به ثبت نام کرده و آنچه آنان را از یادگیری باز می‌دارد، کشف کند و سپس راهبردهای انگیزشی خود را طراحی کند (نصر و کریمی ۷). سرانجام برای درک و آشنایی بیشتر با مفهوم پردازش‌های مطرح در این پهنه، تأثیرگذارترین نظریات در مطالعه و بررسی نقش انگیزش در یادگیری زبان خارجی در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۱: نظریات و مفاهیم کلیدی انگیزش در یادگیری زبان خارجی

مثال	مفاهیم کلیدی
شومان (۱۹۷۸)	فرهنگ‌پذیری (Acculturation)
کول (۱۹۹۴)	کنترل عمل (Action control)
گیلز و بایرن (۱۹۸۲)	انرژی قومی‌زبانی (Ethno linguistic vitality)
لاس‌سن و فریمن (۲۰۰۷)	نظام‌های پویا و پیچیده (Complex, dynamic systems)
گاردنر (۱۹۸۵)	انگیزش یکپارچه‌ساز (Integrative motivation)
یاشیما و همکاران (۲۰۰۴)	وضعیت بین‌المللی (International posture)
نورتن (۲۰۰۱)	سرمایه‌گذاری (Investment)
دورنی (۲۰۰۵)	نظام خودانگیزشی زبان دوم (L2 motivational self system)
پوشیدا (۲۰۰۱)	استقلال فراگیر (Learner autonomy)
شومان و همکاران (۲۰۰۴)	رویکردهای روانشناختی (Physiological approaches)
دورنی و اوتو (۱۹۹۸)	مدل پردازشی (Process Model)
نولز (۲۰۰۱)	خودتعیین‌کنندگی (Self-determination)
کلمنت (۱۹۸۶)	اعتمادبه نفس (Self-confidence)
جولکن (۲۰۰۱)	تکالیف انگیزشی (Task motivation)
مک اینتار (۲۰۰۷)	تمایل به ارتباط (Willingness to communicate)

اهمیت و نقش مدل پردازش اطلاعات در پهنه انگیزش و یادگیری زبان خارجی

رویکردهای پردازش اطلاعات به این دلیل که به فرایندهای دخیل در انتخاب رفتار متمرکزند و تا حدودی با بسیاری از متغیرها و روابط مختلف که در بین این متغیرها می‌توانند به کار گرفته شوند، دقیق و سازگارند، در زمینه انگیزش می‌توانند سودمند باشند (شلدون ۵۲). در یادگیری زبان خارجی نیز مدل پردازش اطلاعات رویکرد جدیدی از نقش و ساختار انگیزش را در هر مرحله از یادگیری ارائه می‌دهد. در حقیقت محبوبیت این مدل به عنوان یک نظریه یادگیری در تشریح چگونگی فرایند یادگیری نهفته است. در واقع مدل پردازش اطلاعات برخلاف آنچه رفتارگرایی (behaviorism) بر آن نظر داشت، تلاشی در جهت یافتن چگونگی یادگیری است. به طور خلاصه این مدل نحوه درک، فهمیدن و بخاطر سپردن اطلاعات به دست آمده از محیط را بررسی می‌کند. طبق این مدل یادگیری از مراحل قابل تشخیصی شامل: درونداد^۱ (input)، پردازش مرکزی^۲ (central process) و برونداد^۳ (output) تشکیل شده است. طبق این مدل، نخستین مرحله در یادگیری زبان خارجی مرحله درونداد است. در این مرحله، ویژگی‌هایی مانند ارزش‌های مرتبط با فرایند یادگیری، انتظار موفقیت یا شکست و موانع یا حمایت‌های محیطی قرار دارند. مرحله پردازش مرکزی به نظام حافظه‌ای فراگیران شامل: حافظه کوتاه‌مدت (short-term memory)، حافظه کاری (Working memory) و حافظه بلندمدت (long-term memory) مربوط می‌شود، زبان‌آموز در این مرحله از فرایندهای کنترل یادگیری شامل بازشناسی، توجه، مرورذهنی، راهبردهای یادگیری و غیره برای یادگیری زبان خارجی بهره می‌گیرد. در نهایت برونداد مرحله‌ای است که در آن فراگیران دانشی که در طول دو مرحله قبل فراگرفته‌اند را نشان می‌دهند. در چارچوب مدل پردازش اطلاعات در مرحله درونداد، درک (perception) و توجه (attention) از اهمیت حیاتی برخوردار است و در مرحله پردازش مرکزی و برونداد حافظه نقش کلیدی دارد (النی ۴۳۷-۴۳۰).

پیش فرض‌های الگوی پردازش اطلاعات عبارت است از این که:

- اطلاعات به صورت گام به گام یا مرحله‌ای پردازش می‌شود و از دریافت محرک تا رسیدن به پاسخ ادامه می‌یابد.

۱- مواجهه نخست با موقعیت جدید

۲- ارتباط موقعیت جدید با دانش موجود

۳- نمایش دانش کسب شده

- پردازش اطلاعات در تمام فعالیت‌های شناختی، مانند: دریافت، مرور، تفکر، حل مسئله و فراموشی وجود دارد.

- نظام پردازش اطلاعات، نظامی هم‌کنشی است؛ یعنی اطلاعاتی که از قبل در حافظه ذخیره شده است، بر ادراک و توجه اثر می‌گذارد.

بنابراین در الگوی پردازش اطلاعات، یادگیری نتیجه هم‌کنشی یادگیرنده، محرک‌های محیطی و اطلاعات یادگرفته شده است (کدیور ۱۰۹). در این تحقیق به طور مشخص مرحله درون‌داد به عنوان مجموعه امکانات، شرایط و عوامل فیزیکی و روانی که در آغاز یادگیری به نظام یادگیری زبان ورود پیدا می‌کنند، مرحله پردازش مرکزی به عنوان تمامی فعل و انفعالات مرتبط با یاددهی - یادگیری که توسط زبان‌آموز و مدرس در محیط کلاس، در راستای یادگیری زبان انجام می‌گیرد و مرحله برون‌داد نیز به عنوان آموخته‌ها و نتیجه شرکت در کلاس‌ها، که در رفتار و نگرش زبان‌آموزان جلوه‌گر می‌شود، تعریف شده است. بنابراین با توجه به مبانی نظری ارائه شده و بر اساس نظرات النی (۲۰۰۴)^۱ چارچوب مفهومی مدل پردازش اطلاعات، در بررسی نقش و ساختار انگیزش در فراگیری زبان خارجی، به صورت زیر ترسیم گردیده است.^۲

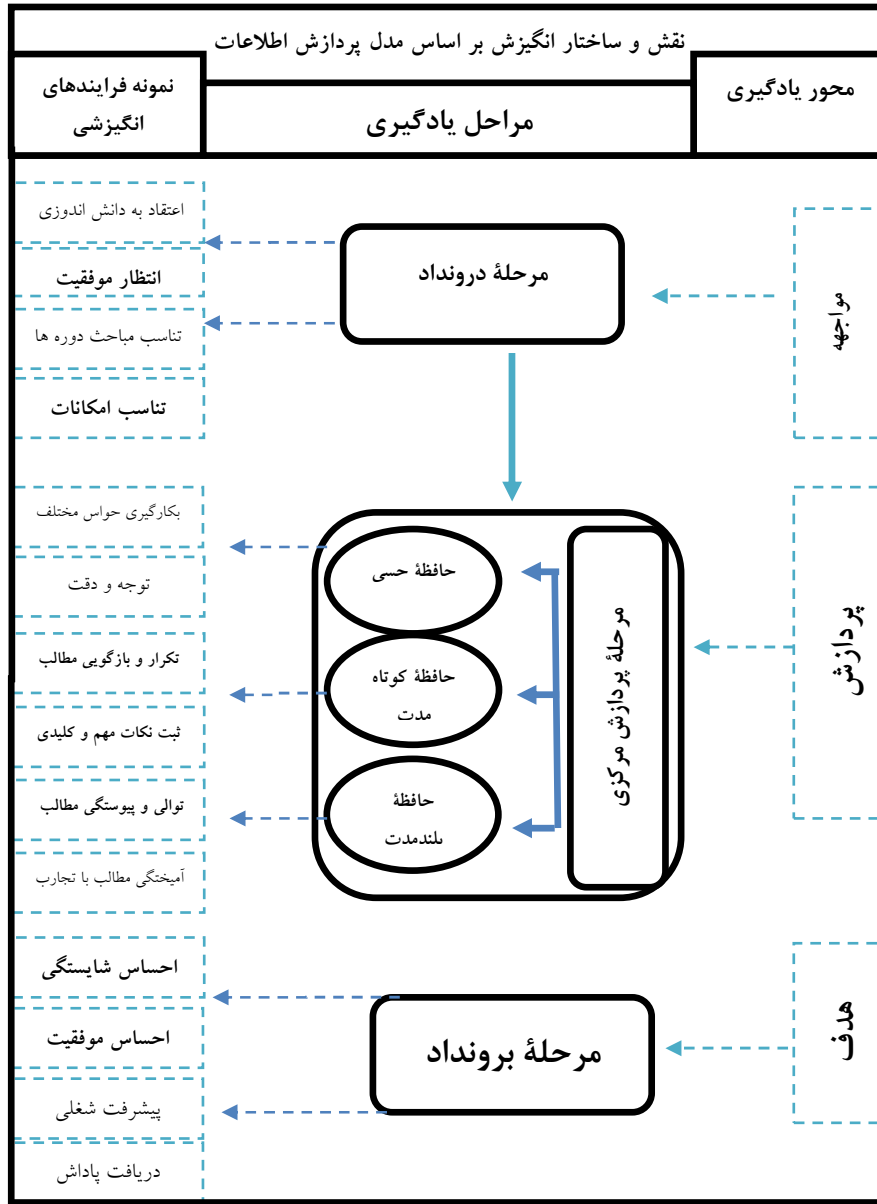

۱- برای دریافت اطلاعات بیشتر رجوع شود به:

Eleni, Manolopoulou-Sergi. (2004). Motivation within the information processing model of foreign language learning. *An International Journal of Educational Technology and Applied Linguistics*.

۲- در این تحقیق برای تقسیم‌بندی انواع حافظه از نظریه مدل مرحله‌ای اتکینسون و شیففرن Atkinson and Shiffrin استفاده شده است.

روش و ابزار تحقیق

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش گردآوری داده‌ها، از نوع تحقیقات

توصیفی - پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش همگی کارکنان شرکت‌کننده در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی در شرکت پایانه‌های نفتی ایرانند که تعداد آن‌ها ۱۰۰۰ نفر، و نمونه تحقیق ۲۵۰ نفر (۲۳۰ مرد و ۲۰ زن) است که با استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران و روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده است. در این پژوهش برای سنجش متغیرها، پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته بر اساس مدل پردازش اطلاعات تدوین شد که در نمره‌گذاری گزینه‌ها از مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، کم و خیلی کم) استفاده شد که میانگین جامعه فرضی ۲/۵۰ در نظر گرفته شده است. در تحقیق حاضر برای تحلیل داده‌ها از آزمون تی تک‌نمونه‌ای و برای محاسبه روایی آزمون، از روایی محتوایی استفاده شده است، بنابراین، کفایت، کمیت و کیفیت سؤالات پرسشنامه با تأیید چند تن از استادان به مرحله اجرا رسیده است، همچنین ضریب پایایی ۰/۸۴ درصد از طریق روش آلفای کرونباخ به دست آمده است.

یافته‌های پژوهش

بر اساس مدل پردازش اطلاعات، وضعیت انگیزشی شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی در مرحله درون‌داد چگونه است؟ در پاسخ به سؤال فوق و به منظور بررسی معنادار بودن میانگین پاسخ‌های شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی از آزمون تی استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: مقایسه پاسخ‌های زبان‌آموزان در مرحله درون‌داد

گویه‌ها	میانگین هر گویه	کل میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	t	سطح معنی‌داری
گویه‌های درون‌داد	اعتقاد به دانش اندوزی	۳/۳۶	۰/۶۶۷	۲۴۹	۶/۲۴	۰/۰۰۰
	انتظار موفقیت	۳/۳۵				
	شور و اشتیاق	۳/۶۷				
	تمایل	۳/۱۲				
	تکریم و احترام	۲/۵۸				
	تنوع امکانات	۳/۰۹				
	امکان پیش‌آمدگی	۲/۸۷				
	علاقه‌مندی به مباحث دوره‌ها	۲/۶۲				

بررسی نتایج ارائه شده در جدول فوق حاکی از آن است که تی محاسبه شده به منظور بررسی معناداری میانگین مجموع پاسخ‌های شرکت‌کنندگان، در زمینه بررسی انگیزش شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی در مرحله درونداد، در سطح $a=0/05$ ، از مقدار بحرانی جدول بزرگتر و در حد بالاتر از گزینه متوسط معنادار بوده است. بنابراین می‌توان به این نتیجه رسید که شرکت‌کنندگان در مرحله درونداد از سطح انگیزش بالایی برخوردار بوده‌اند.

همچنین در بررسی وضعیت انگیزشی شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی در مرحله پردازش مرکزی از آزمون تی استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: مقایسه پاسخ‌های زبان‌آموزان در مرحله درونداد

سطح معنی‌داری	T	درجه آزادی	انحراف معیار	کل میانگین	میانگین هر گویه	گویه‌ها	حیطه
۰/۰۰۰	۴/۴۸	۲۴۹	۰/۷۴۳	۲/۹۴	۲/۹۷	بکارگیری حواس مختلف	افقظه (ت)
					۲/۸۷	توجه و دقت به مطالب	
					۲/۹۹	تمرکز نسبت به مطالب	
۰/۰۰۰	۳/۸۹	۲۴۹	۰/۶۰۸	۲/۸۰	۲/۹۰	تکرار و بازگویی مطالب	افقظه (ت)
					۲/۷۷	ثبت نکات مهم و کلیدی	
					۲/۶۶	امکان به‌خاطر سپردن مطالب	
۰/۰۰۰	۲/۴۴	۲۴۹	۰/۷۳۶	۲/۶۹	۲/۸۸	استفاده از مثال‌های عینی و کاربردی	افقظه (ت)
					۲/۸۴	توالی و پیوستگی مطالب	
					۲/۷۹	آمیختگی مطالب با تجربیات	
					۲/۵۴	انتقال مطالب به موقعیت‌های واقعی شغلی و زندگی	
					۲/۶۲	توجه به معنی مطالب به جای حفظ طوطی‌وار	

بررسی نتایج ارائه شده در جدول فوق حاکی از آن است که تی محاسبه شده به منظور بررسی معناداری میانگین مجموع پاسخ‌های شرکت‌کنندگان، در خصوص بررسی انگیزش شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی در مرحله پردازش مرکزی، در سطح $a=0/05$ ، از مقدار بحرانی جدول بزرگتر و در حد بالاتر از گزینه متوسط معنادار بوده است. هر

چند نتایج به دست آمده روند رو به پایین انگیزش در هر گستره از مرحله پردازش مرکزی، اما بالاتر از سطح متوسط را نشان می‌دهد. بنابراین می‌توان به این نتیجه رسید که شرکت‌کنندگان در مرحله پردازش مرکزی از سطح انگیزش بالاتر از متوسط برخوردار بوده‌اند. و در پایان در بررسی وضعیت انگیزشی شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی در مرحله برونداد، نتایج آزمون تی به صورت جدول شماره ۴ به دست آمده است.

جدول ۴: مقایسه پاسخ‌های زبان‌آموزان در مرحله برونداد

گویه‌ها	میانگین هر گویه	کل میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	t	سطح معنی‌داری
احساس موفقیت	۲/۲۷	۲/۲۵	۰/۵۷۷	۲۴۹	-۲/۳۶	۰/۰۰۰
احساس فرح‌بخشی و لذت	۲/۳۰					
احساس رضایت	۲/۲۵					
احساس شایستگی	۲/۳۲					
پیشرفت شغلی و حرفه‌ای	۲/۱۸					
بهبود وضعیت اقتصادی	۲/۳۸					
مرتفع شدن مشکلات شغلی مرتبط	۲/۰۴					
انجام بهتر وظایف شغلی	۲/۳۱					

بررسی نتایج ارائه شده در جدول فوق حاکی از آن است که تی محاسبه شده به منظور بررسی معناداری میانگین مجموع پاسخ‌های شرکت‌کنندگان، در زمینه بررسی انگیزش شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان انگلیسی در مرحله برونداد، در سطح $\alpha = 0/05$ ، از مقدار بحرانی جدول کمتر و در حد پایین‌تر از گزینه متوسط معنادار بوده است. بنابراین می‌توان به این نتیجه رسید که شرکت‌کنندگان در مرحله برونداد از سطح انگیزش پایینی برخوردار بوده‌اند.

نتیجه

امروزه محققان به این نتیجه رسیده‌اند که یادگیری زبان دوم اغلب به عوامل عاطفی بسیاری وابسته است که در این میان نقش و ساختار انگیزش یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های مهم در رسیدن به صلاحیت زبانی محسوب می‌شود (مینگ ۱). مدل پردازش اطلاعات با اتخاذ رویکردی ویژه این نقش و ساختار را در فرایند یادگیری زبان خارجی تشریح می‌کند. این مدل

بر فرایندهای ویژه شناختی (idiosyncratic cognitive process) و راهبردهایی که فرد اطلاعاتش را از این طریق در جهت اقدام بر یک عمل یا انتخاب رفتاری خاص ترکیب و ادغام می‌کند، تمرکز دارد (شلدون ۵۱). این مدل رویکردی است که با بررسی انگیزش، ارزیابی دقیقی از مؤلفه‌های یک نظریه انگیزشی ارائه می‌دهد (همان ۵۴). برای یادگیری موفقیت‌آمیز زبان خارجی و اندوختن و پردازش اطلاعات زبانی در حافظه زبان‌آموزان مدل پردازش اطلاعات ایجاد یک محیط برانگیزاننده یادگیری و آگاهی از جهت‌گیری‌های انگیزشی درونی و بیرونی فراگیران را تجویز می‌کند. بر اساس مدل پردازش اطلاعات چون یادگیری زبان خارجی بر اساس فرایندی مرحله‌ای حاصل می‌شود، بنابراین داشتن سطح متوسطی از انگیزش در هر مرحله بسیار مهم است. فراگیران از لحظه نخست که در معرض زبان خارجی قرار می‌گیرند، نیازمند تدارک شرایط ویژه یادگیری هستند. آن‌ها باید از چرایی یادگیری زبان هدف و توانایی‌های خود برای یادگیری آگاه باشند تا در فرایند یادگیری زبان انگیزش بیشتری به دست آورند. طبق نتایج بدست آمده از این تحقیق، شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان در مرحله درونداد، انگیزش بالایی داشتند. طبق این یافته فراگیران علاوه بر داشتن میل و رغبت درونی و احساس نیاز به یادگیری زبان، با عوامل بیرونی، مانند عوامل آموزشی، محیطی و سازمانی مناسبی در یادگیری زبان حمایت می‌شوند. بنابراین هر دوی این عوامل در کنار هم عامل موجد انگیزش درونی و بیرونی بالای زبان‌آموزان در مرحله درونداد محسوب می‌شود. در نتیجه می‌توان گفت شرکت‌کنندگان در این دوره‌ها در مرحله نخست یادگیری (درونداد) انگیزش بالایی داشته‌اند.

بنابر یافته‌های این پژوهش، انگیزش در فرایند یادگیری و پردازش زبان خارجی نقش بسیار مهمی دارد. در اصل این نکته و محوری است که در بسیاری از نظریات و مقیاس‌هایی که نقش انگیزش را در یادگیری زبان خارجی بررسی کرده‌اند، نادیده گرفته شده یا هرگز مورد توجه قرار نگرفته است. مدل پردازش اطلاعات با تمرکز بر چگونگی یادگیری زبان بر محور پردازش اطلاعات در حافظه، الگوها و روش‌هایی برای برانگیختن و جلب توجه زبان‌آموزان در فرایند یادگیری ارائه می‌دهد. امروزه مطالعات مربوط به حافظه نقش مهمی در شناخت ذهن انسان ارائه داده است. به گفته بسیاری از نظریه‌پردازان اگر ما قادر به فهم چگونگی کدگذاری اولیه اطلاعات در حافظه شویم، می‌توانیم هر چیزی در مورد بازنمایی آن‌ها در ذهن ارائه دهیم. با این وجود نقش حافظه در یادگیری زبان خارجی از زمان‌های گذشته مورد توجه پژوهشگران زبان اول و دوم بوده است (الحامدی ۸۳). شاید بتوان گفت که نقش حافظه در

یادگیری زبان خارجی به طور کامل بارز است و حتی می‌توان ادعا کرد که یادگیری زبان خارجی مساوی است با داشتن حافظه‌ای دقیق و قوی و یا این که یادگیری زبان خارجی عبارت است از تلاشی که محور اصلی آن به یادسپاری فهرستی از کلمات و قوانین دستوری است. فقدان حافظه‌ای که امکان ذخیره‌سازی مناسب همه این عناصر را داشته باشد، باعث می‌شود که فراگیر به توانایی لازم در زبان خارجی دست نیابد (گشمردی، ۱۳۸۴، ۱۴۸). امروزه تحقیقات بسیاری نقش انواع حافظه را در یادگیری زبان بررسی کرده‌اند، اما برخی از محققان ادعا می‌کنند که در یادگیری زبان خارجی حافظه کاری (working memory)، فقط نقش مهمی در یادگیری واژگان دارد، یا الیس (۱۹۹۶) معتقد است یادگیری زبان فرایندی متوالی است، حتی دانش دستوری (grammatical knowledge) نیز محصول تجزیه و تحلیلی متوالی است. بنابراین، حافظه کوتاه‌مدت مسئول بخاطر سپاری اطلاعات متوالی (sequential information) است (جودیت ۱۰۳). با این وجود امروزه مرکز توجه محققان فراگیری زبان خارجی بیشتر حافظه کوتاه‌مدت بوده است تا حافظه بلندمدت، زیرا بسیاری از محققان معتقدند حافظه کوتاه‌مدت به دلیل ظرفیت برخط (on-line capacity) در پردازش و تحلیل اطلاعات مسئولیت بیشتر تفاوت‌ها را در توسعه زبانی دارد (الیس، به نقل از الحامدی ۸۴). با توجه با اهمیت نقش حافظه در یادگیری زبان خارجی، مدل پردازش اطلاعات به هر سه جنبه حافظه حسی، کوتاه و بلندمدت توجه دارد. طبق یافته‌های این تحقیق برای شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان، چون کلاس‌های زبان از امکانات سمعی - بصری لازم برخوردار بوده، محیط یادگیری برای فراگیران انگیزاننده شده است. در پی، به دلیل امکان ثبت نکات و تکرار مفاهیم کلیدی در کلاس‌ها، تدارک دوره‌های مستمر یادگیری، و به دلیل معنی‌داری مباحث مطرح در دوره‌های آموزشی برای زبان‌آموزان، فراگیران انگیزش لازم را در پیوستار حافظه‌ای به دست آورده‌اند و فرایند پردازش اطلاعات زبانی در حافظه زبان‌آموزان تسهیل شده است. در نتیجه می‌توان گفت که آن‌ها، در مرحله دوم یادگیری (پردازش مرکزی) نیز انگیزشی بالاتر از سطح متوسط داشته‌اند.

یافته دیگر تحقیق حاضر این است که هر چند زبان‌آموزان در مراحل درون‌داد و پردازش مرکزی از انگیزش بالایی برخوردار بوده‌اند، ولی در مرحله برونداد، برای آن‌ها سطح انگیزش پایین و کمتر از متوسط به دست آمده است. این یعنی پس از شرکت در دوره‌های آموزش زبان، عوامل موجد انگیزشی در این سازمان بسیار پایین بوده است. برای مثال کارکنان با گذراندن دوره‌ها و کلاس‌های زبان پیشرفت شغلی خاصی نصیبشان نشده و انتظارات اقتصادی

و خواسته‌هایی که پس از شرکت در دوره‌ها، سازمان باید اعمال کند در حداقل بوده است، در نتیجه آن‌ها احساس رضایت، پیشرفت و موفقیت نمی‌کرده‌اند. بنابراین این امر باعث شده که آن‌ها در بلندمدت انگیزش لازم برای شرکت در این دوره‌ها را از دست بدهند. در راستای تبیین این یافته ذکر این نکته حاضر اهمیت است که در تقابل با مقیاس‌های سنجش انگیزش مطروحه، مدل پردازش اطلاعات در یادگیری زبان خارجی قائل به اولویت یا تعیین مرز مشخص بین انگیزش درونی و بیرونی نیست. نتایج این تحقیق نیز نشان داد که صرف داشتن انگیزش درونی یا بیرونی برای یادگیری طولانی‌مدت زبان اکتفا نمی‌کند، چرا که کارکنان در مرحله درون‌داد انگیزش درونی سطح بالایی داشتند (گویه‌های اعتقاد به دانش‌اندوزی، انتظار موفقیت، شور و اشتیاق و تمایل) اما در مرحله برون‌داد با کاهش عوامل انگیزشی بیرونی (گویه‌های پیشرفت شغلی و حرفه‌ای، بهبود وضعیت اقتصادی، مرتفع شدن مشکلات شغلی مرتبط و انجام بهتر وظایف شغلی)، بطور کلی رغبت و میل به یادگیری زبان نزد ایشان کاهش داشته است. بنابراین می‌توان به این نتیجه رسید که شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش زبان در شرکت پایانه‌های نفتی ایران در مرحله برون‌داد با مشکلات انگیزشی مواجه بوده‌اند. با توجه به این یافته می‌توان چنین استنباط کرد که حداکثر موفقیت در یادگیری زمانی حاصل می‌شود که زبان‌آموز با میل و رغبت درونی در دوره‌ها شرکت کند و عوامل بیرونی و محیطی انگیزاننده نیز همراه و در کنار زبان‌آموز تا رسیدن به اهداف یادگیری در صحنه یادگیری حاضر باشند. از نظر اسواین برون‌داد مرحله مهمی در فرایند یادگیری زبان خارجی محسوب می‌شود، زیرا این مرحله مجالی برای ترکیب، استفاده معنی‌دار، آزمون فرضیات در مورد زبان هدف و انتقال فراگیران از تحلیل معنایی محض (purely semantic analysis) به تحلیل ترکیبی (syntactican analysis) در زبان را فراهم می‌کند (النی ۴۳۷). با ذکر نکات فوق می‌توان به این نتیجه رسید که در مرحله برون‌داد زبان‌آموزان به اهداف و خواسته‌هایی که از یادگیری زبان هدف داشته‌اند رسیده‌اند و بسیاری از نیازهایشان مرتفع شده است. نیز این مرحله می‌تواند نقشی بازخوردی برای مدرسان داشته باشد، چرا که نقاط قوت و ضعف زبان‌آموزان در این مرحله آشکار می‌شود.

به طور خلاصه می‌توان چنین استنباط کرد که طبق مدل پردازش اطلاعات، یادگیری زبان فرایندی چرخه‌ای محسوب می‌شود، یعنی با وجود این‌که فرایند یادگیری در سه مرحله پیوسته و مشخص حاصل می‌شود، اما با بازخورد و شناختی که زبان‌آموز با شرکت و حضور در کلاس کسب می‌کند، نوع نگاه و انگیزش ایشان برای شرکت در دوره‌های بعدی تغییر می‌کند.

بنابراین برونداد که مرحله پایانی یادگیری محسوب می‌شود، درون‌داد دوره‌های آتی را دچار تغییر می‌کند، بنابراین برونداد در عین اینکه مرحله پایانی یک دوره از یادگیری است، آغازگر درون‌داد دوره بعدی یادگیری محسوب می‌شود. طبق این مدل در مرحله درون‌داد و برونداد انگیزش عامل مهم یادگیری زبان خارجی است و در مرحله پردازش مرکزی، حافظه نقش اصلی در یادگیری زبان خارجی را دارد، و عامل اصلی انگیزشی محسوب می‌شود. در یادگیری زبان خارجی مدل پردازش اطلاعات را می‌توان ترکیبی از نظریات انگیزشی دانست که با تأکید بر هر دو جنبه انگیزش درونی و بیرونی در یک پیوستار یادگیری و ساختار محیطی انگیزاننده، در مراحل درون‌داد و برونداد با تأکید بر چرایی و اهداف یادگیری و در مرحله پردازش مرکزی با تأکید بر چگونگی یادگیری، زبان‌آموزان را تا رسیدن به اهداف یادگیری همراهی می‌کند. در آخر باید گفت این تحقیق درباره زبان‌آموزان بزرگسال و سازمانی با ویژگی‌های خاص انجام گردیده است، از این رو این شرایط امکان تعمیم‌یافته به موقعیت‌های دیگر را تا حدی محدود کرده است. همچنین از یک سو چون مدل پردازش اطلاعات مفهوم پردازش جدیدی در عرصه یادگیری زبان خارجی عرضه داشته و از سوی دیگر به دلیل کمبود تحقیقات در این پهنه، این رویکرد مبنای تجربی و پژوهشی بیشتری را می‌طلبد. بنابراین پژوهشگران می‌توانند تحقیقاتی با در نظر گرفتن عناصر دیگر، از قبیل مقاطع مختلف تحصیلی، جنسیت، مهارت‌ها و سطوح مختلف یادگیری زبان خارجی را مد نظر قرار دهند. افزون بر این انجام پژوهش‌هایی با استفاده از این مقیاس در یادگیری زبان‌های دیگر توصیه می‌گردد.

Bibliography

- AL-Hammadi, Faizah Saleh. (2012). *The role of recognition memory in L2 development*. Journal of King Saud University – Languages and Translation .No 24.
- Deci, E. L. & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum.
- Dörnyei, Z. (1998). *Motivation in second and foreign language learning*. Cambridge university press. Volume 31/ Issue 03, pp. 117-135.
- Eleni, Manolopoulou-Sergi. (2004). *Motivation within the information processing model of foreign language learning*. An International Journal of Educational Technology and Applied Linguistics, v 32, n3, pp. 427-441.
- Engin, Ali Osman. (2009). *Second language learning success and motivation*. Social behavior and personality, 37(8), pp.1035-1042.

- Faris, Keblawi. (2012). *A review of language learning motivation theories*. Available: <http://www.qsm.ac.il/mrakez/asdarat/jamiea/12/eng-2-faris%20Keblawi.pdf>.
- Gardner, R. C. (1985). *Social psychology and second language learning: the role of attitudes and motivation*. London: Edward Arnold.
- . (1985). *the Attitude/Motivation Test Battery: Technical Report*, University of Western Ontario. Available: <http://publish.uwo.ca/~gardner/docs/AMTBmanual.pdf>.
- Gashmardi, Mahmud reza. (2009/1387). *Farayande amozeshe zabane khareji be bozorgsalan* (The process of training foreign language to adults). Special Letter Linguistics. Humanities Bulletin, No. 56.
- . (2006/1384). *Naghshe hafeze dar farayande yadgiriye zabane khareji* (The role of Memory in process of foreign language learning). Journal of Foreign Languages, No. 28.
- Igoudin, A. Lane. (2008). *Adult ESL Student motivation for Participation in Advanced Language Learning*. The CATESOL Journal, 20 (1), pp. 27-48.
- Judit, Kormos and Anna Sáfár. (2006). *The Role of Working Memory in Intensive Language Learning*. Department of English Applied Linguistics. Lingua Franca Comport.
- Kadivar, P. (2008/1386). *Ravanshenasiye tarbiyati* (Educational Psychology). Tehran: samt Publications.
- Kim, Ahjin & Sharan B. Merriam. (2004). *Motivation or Learning among Older Adults in a Learning in Retirement institute*. Educational Gerontology, n 30: pp. 441-455.
- MacIntyre, D. Peter, Kimberly A. Noels, and Brenda Moore. (2010). *Perspectives on Motivation in Second Language Acquisition: Lessons from the Ryoanji Garden*, Published in: Selected Proceedings of the 2008 Second Language Research Forum: Exploring SLA Perspectives, Positions, and Practices, MA, USA.
- Ming, Wei. (2007). *The Interrelatedness of Affective Factors in EFL Learning: An Examination of Motivational Patterns In Relation to Anxiety in China*. Teaching English as a Second or Foreign Language Journal, Volume 11, Number 11.
- Miura, Tsuyuki. (2011). *Motivational Trajectories of Successful L2 Learners: Six Biographical Case Studies*. Temple University.
- Nasr, Ahmad Reza & Karimi, S. (2012/1390). *Nazarye ha va rahbord haye tadrise matlub be bozorgsalan* (Theories and favorable teaching strategies to adult). First National Conference on education in iran1404.
- Noels, K. A. Pelletier, L. G. & Vallerand, R. J. (2000). *Why Are You Learning a Second Language? Motivational Orientations and Self-determinations Theory*. Language Learning. Volume 50, Issue 1, pp. 57-85.
- Root, Elizabeth. (1999). *Motivation and Learning Strategies in a Foreign Language Setting*, Department of English as a Second Language. University of Minnesota.

- Sheldon Zedeck. (1977). *An Information Processing Model and Approach to the Study of Motivation*. Organizational behavior and human performance. University of California, Berkeley. 18, pp. 47-77.
- Sheykhhol Eslami, R.& khayar,M. (2008/1386). *Naghshe jahat girihaye angizeshi dar yadgiriye zabane englisi be onvane yek zabane khareji*(The role of motivational orientations in learning of English as a foreign language). Journal Studies of Foreign Language, No. 39.
- Taleb Zade Nobarian, M. (2010/1388). *Tadris va yadgiri dar amozeshe bozorgsalan va amozeshe ali* (Teaching and learning in adult education and higher education). Tehran: payame moalef Publications.
- Vaezi, Zahra. (2008). *Language Learning Motivation among Iranian Undergraduate Students*. World Applied Sciences Journal, 5 (1), pp. 54-61.
- Vallerand, R. j. Frederic, Guay, and Celine, B. (2000). *On the Assessment of Situational Intrinsic and Extrinsic Motivation: The Situational Motivation Scale (SIMS)*. Academic Journal Motivation and Emotion, Vol. 24.
- Zandaviane naiyni, A. (2009/1387). *Zarurate tasise reshte ye falsafe ye amozeshe bozorgsalan be onvane hozeiy miyan reshte iy dar maghta karshenasiye arshad dar zir majmoeye olom tarbiyati* (the Necessity of establish the field of philosophy adult education As an Interdisciplinary domain In MA In under collection of Educational Sciences). Journal of Interdisciplinary Studies in Humanities, Volume II, Issue 1.